
DIENST op 29 november 2024, 10 uur

2024.29

Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer

Herdenken overledenen

Orgel/Piano: J. R.

Koster: Leon de Graaff

m.m.v. Liturgiegroep

Opname en Regie: Commissie techniek

Kerkenraadslid: Annigje Leighton Lezer: Anneke Eveleens

Voorgangers: Ellen van Houten-Oranje en Paul F. Thimm

Opening van de dienst

Ontsteken van de kaars

We **zingen** daarbij 2x "Als alles duister is" (598)

Moment van stilte en inkeer

Zingen "In rouw en eerbied zijn wij hier bijeen"

Tekst: Jan van Opbergen; melodie: lied 942

Begroeting en Welkom

Vandaag zijn we samengekomen om onze dierbaren te herdenken. Dierbaren die ons korter of wat langer geleden zijn overleden, van wie we de namen noemen en die van betekenis zijn geweest in ons leven. Dierbaren aan wie we veel herinneringen hebben. Herinneringen die ons kunnen troosten, maar die ons ook verdrietig kunnen maken als het gemis ons overvalt. Onwillekeurig kunnen we vandaag ook herinnerd worden aan hen die ons eerder al overleden zijn. Hoe goed is het dan om samen te zijn en te weten dat we omringd worden door mensen die ons lief zijn. In dit alles mogen we ons gedragen weten door de liefde en de troost van de Eeuwige.

Onze hulp is in de naam van de Eeuwige, die ruimte gemaakt heeft voor de lucht, zodat wij kunnen ademen, en voor het land, zodat wij daarop kunnen lopen.

De Eeuwige, die altijd trouw blijft en die niet loslaat het werk dat zo liefdevol is begonnen. Daarom mogen we rust en vrede ervaren.

Dit durven we zeggen, in vertrouwen

op de onuitsprekbare naam van de Eeuwige, die onze vader en moeder wil zijn en die zich in ons, zijn kinderen, laat zien in de geest van de liefde.

Licht, hoop en vrede zij met ons en met de wereld. Amen.

Zingen "Zolang wij adem halen" (657:1,2)

Gebed

Heer,

er valt geen blad van een boom buiten U om.

U bent aanwezig in alle leven en in de loop der dingen.

U weet van mijn vreugden,

van mijn beproevingen en van mijn tranen.

Laat die gedachte mijn troost zijn.

U raapt op wat is gevallen en maakt het nieuw. Amen.

Zingen “Liefde, eenmaal uitgesproken” (791:1,3,4,6)

Inleiding

De lezingen van vandaag zijn uit het Bijbelboek Klaagliederen uit het Oude of Eerste Testament en uit het Bijbelboek Johannes uit het Nieuwe of Tweede Testament.

Het Bijbelboek Klaagliederen is een verzameling van vijf liederen waarin wordt verteld over verlies, in dit geval over de stad Jeruzalem die was verwoest en wat dat voor de dichter betekende.

De dichter van de Klaagliederen vertelt over verdriet en gemis waardoor somberheid je kan overvallen en je niet goed weet hoe je verder moet. Dat door verlies de glans van het leven af lijkt te zijn. Maar de dichter schrijft ook over hoop waar je je ondanks het verlies aan vast wilt houden, want hoop verloren is al verloren. Het is zo herkenbaar wat de dichter schrijft, ook dat al die gevoelens zo door elkaar kunnen lopen en dat het tijd vraagt en kost om door zo'n tijd heen te gaan.

Soms sta en ga je met lege handen, maar ook, zo schrijft de dichter, dat hij de hoop niet op wil geven en al zoekend verder wil gaan in het vertrouwen dat er voor iedere dag genoeg zal zijn en dat op een dag de zon weer over je leven op zal gaan, omdat hij zich gezien en gekend weet door de Eeuwige.

Bijbellezingen: **Klaagliederen 3:17-26**
 Johannes 14:-6

Zingen “Ga maar gerust” (uit “Het liefste lied uit overzee, deel 2 nr.15)
 Tekst: Sytze de Vries; melodie: Jean Sibelius

Herdenken

*‘Zij die wij liefhebben en dan
 van ons zijn heengegaan,
 zijn niet meer waar zij waren
 maar altijd waar wij zijn.’*

Wij noemen de namen

Wij willen de namen noemen van de leden, vrienden
 en belangstellenden van onze Gemeente
 die het afgelopen jaar zijn overleden.
 Voor een ieder afzonderlijk steken wij een licht aan.
 Wij noemen hen bij hun naam.

...

Ook willen wij denken aan diegenen, vandaag hier aanwezig,
 die het afgelopen jaar eveneens een dierbare
 hebben verloren aan de dood.
 Laten wij een licht ontsteken voor hen,
 als teken van gedeeld verdriet.

...

We ontsteken ook een licht voor alle mensen in de wereld waarvan wij de namen niet kennen.
Daarbij denken we aan hen die dit jaar zijn omgekomen tijdens de vlucht of door oorlog en geweld, natuurrampen, armoede of op welke andere wijze dan ook zijn gestorven.

Ook voor wie er geen steen of gebeden waren,
geen gedachtenisdienst werd gehouden
en van wie de familie niet op passende wijze
rustig afscheid kon nemen, brandt dit licht.
Wij weten dat ook hun namen in Uw hand geschreven staan

Muziek "Jesus, remember me"
Jacques Berthier (Taizé)

Overdenking/preek

Beste mensen – hier in de kerk, thuis en waar u ook met ons meeviert,

I.

Wij hebben **allemaal een plek nodig**, ieder van ons heeft een plek nodig waar zij of hij zich **thuis en geborgen** kan voelen. Ieder mens op deze wereld heeft zo'n eigen plek, zo'n ruimte nodig **om mens te kunnen zijn**.

In deze tijd worden we ons op allerlei manieren ervan bewust. Dat begint met het zoeken en vinden van woonruimte in ons land. Dat is vaak moeilijk, omdat er een gebrek is aan woningen en omdat de beschikbare huizen heel duur zijn.

Waar kun je terecht? Waar vind je een plek nu en in de toekomst – en niet alleen voor wij zelf maar ook anderen die zo'n plek zoeken?

Kortgeleden bezochten mijn vrouw en ik het **kasteel De Haar** in Haarzuilens. Het is een **sprookjesachtig** kasteel. Het heeft zo'n tweehonderd kamers. Wat een **onfatsoenlijke weelde**. - Bij de rondleiding door het kasteel vertelde de gids ons dat er vroeger vaak zo'n zestig mensen in het kasteel waren: dertig bewoners en gasten en dertig personeelsleden die de kamers klaarmaakten en voor de maaltijden zorgden en van alles deden om het iedereen naar de zin te maken. Sommige van de kamers kun je bezichtigen met hun smaakvolle inrichting van toen. De kamers zijn nu niet meer bewoond, het kasteel staat leeg.

II.

Ik moest aan dit kasteel met zijn vele kamers denken bij de **woorden van Jezus**: *"In het huis van mijn Vader zijn **veel kamers** (of woningen). Zou ik anders gezegd hebben dat ik een plaats **voor jullie gereed** zal maken?" (Joh.14:2)*

Wat Jezus hiermee zegt, doet me iets. – Het **raakt mij**, omdat hij dit zegt tegen zijn volgelingen, met wie hij drie jaar heel intensief samen heeft geleefd. Ze zijn ongerust, omdat ze beseffen dat Jezus niet meer lang in hun midden zal blijven leven. Ze zullen hem missen, omdat hij hen zo dierbaar geworden is. En die gedachte maakt hen ongerust en bang. In het Grieks staat zelfs een heel sterk woord: ze zijn **geschokt, door elkaar geschud, ondersteboven**.

Ooit hebben ze hun oude thuis achtergelaten en zijn Jezus gevolgd. Bij hem hebben ze een nieuw thuis, een nieuwe plaats gevonden. Als leerlingen horen ze bij hem.

En nu heeft hun meester hen meegedeeld, dat hij **een weg** zal gaan, waarop ze hem deze keer niet kunnen volgen. - Dat betekent **afscheid** nemen. Hun wegen scheiden. Voor de discipelen is dat een ondragelijke gedachte. Ze zullen Jezus kwijtraken. Met hem zullen ze hun plaats, hun geestelijk thuis kwijtraken. Daarom zijn ze diep in hun hart geschokt. Alles wat hun leven **zekerheid en houvast** heeft gegeven, **verdwijnt** in een keer. Wie weet, wel voor goed.

III.

Het beeld dat Jezus schetst van **Gods huis** met veel kamers (letter staat er "**veel verblijven**") is een prachtig beeld. Maar is dat genoeg om de onrust en het verdriet over de toekomst weg te nemen?

Mij valt op, dat Jezus, vóordat hij met dat beeld komt, tegen zijn leerlingen zegt: "**Wees niet ongerust, maar vertrouw op God en op mij.**" (V.1)

Ik weet niet, hoe u dat beleeft en ziet. Als ik ergens bang voor ben of verdrietig over ben, dan ben ik mijn vertrouwen en kracht kwijt. Dat voelt machteloos en naar. Dan weet ik niet meer waar ik het moet zoeken, dat kan me zelfs verlammen. Dan voel ik me machteloos en hulpeloos. Ik heb dan tijd nodig om me weer te herpakken.

En dan helpt het, als iemand die mij na staat tegen mij zegt: "Paul, **vertrouw er maar op, vertrouw op God!**".

Jawel, ik ben een gelovig mens: ik geloof in God en in Christus en de goede geest die van hen uitgaat. En toch heb ik soms iemand nodig die mij daaraan herinnert, omdat ik het even kwijt ben – dat godsvertrouwen.

Het is ontroerend, hoeveel **inspanning Jezus** doet, om het afscheid voor zijn discipelen draaglijker te maken. Zo zou je met angstige en onzekere mensen moeten praten. Zo zou je met hen moeten kunnen praten, die de grond onder hun voeten kwijt zijn, die hun vertrouwen in de toekomst kwijt zijn, die hun geestelijk thuis en houvast zijn verloren.

In onze tijd zijn er immers ontzettend veel mensen die **ontworteld of vervreemd** zijn: na een verhuizing of op reis of omdat ze moesten vluchten. We leven in een tijd dat mensen letterlijk en figuurlijk heel veel onderweg zijn - vrijwillig of gedwongen.

En hoe kom je er dan weer tussen? Hoe raak je thuis? Hoe vind je je plaats? Zijn er nieuwe vrienden of kennissen?

Wij mensen hebben een **thuis en houvast** nodig. – Jezus wil dat zijn leerlingen ook in de toekomst niet thuisloos, niet radeloos door hun leven hoeven rondzwerven – zonder hem. Hij heeft het over een **huis van God**, dat **zeer ruim** is en 'vele woningen', 'vele verblijven' heeft.

Dat huis is niet beperkt tot de aarde. Dat huis strekt zich uit naar de overkant en omvat hemel en aarde. Gods ruimte overtreft onze stoutste voorstellingen en verwachtingen.

Jezus laat dat in zijn leven al zien. Want hij **sluit mensen nooit bij voorbaat uit**. Jezus behandelt vrouwen en kinderen echt als gelijkwaardig en met respect. Jezus krijgt het voor elkaar om de **Samaritanen** als voorbeelden te zien en bijvoorbeeld in zijn gelijkverhaal van de "barmhartige Samaritaan" te noemen. Samaritanen werden namelijk door zijn eigen volk als vijanden gehaat als heel gemeen en gevaarlijk.

Hij maakte geen onderscheid tussen gezonden of melaatsen, tussen vrouwen of mannen, tussen buitenlanders of binnenlanders, tussen ons en hun.

Jezus was **geen racist**. - Hij zei dat niet en hoefde het ook niet steeds te herhalen dat hij geen racist is. Je kon het aan zijn **manier van leven** zien en duidelijk merken.

Als vertegenwoordiger en kind van Gods liefde durfde hij zich steeds weer in te spannen, om iedereen **een vaste plek** te bereiden. Zo blijft Jezus ons bij in een andere ruimte maar onder hetzelfde dak van Gods gastvrije huis - niet alleen in het hiernamaals. Door Jezus zijn **hemel en aarde** voorgoed **onder één dak** gebracht en verbonden.

IV.

“Wees niet ongerust, maar vertrouw op God en op mij.” (V.1) zegt Jezus. “Alsjeblieft, heb vertrouwen!”

Is dat niet **precies wat we zo nodig hebben** als we het **moeilijk** hebben, als we **verdrietig** zijn omdat we een dierbare missen? Als we bang zijn over hoe het verder moet in de wereld en in ons leven? Als we ongerust zijn over de toekomst?

- Vertrouwen? Het is soms best moeilijk. Hoe dan?

Ik ben blij dat iemand als **Thomas** aan Jezus vragen durft te stellen. Want als Jezus zegt: *‘Als ik voor jullie een plaats klaargemaakt heb, kom ik terug. Dan zal ik jullie meenemen (...). Jullie kennen de weg waar ik heen ga.’* (V.3) slikt Thomas dat niet als zoete koek. Hij wil weten wat Jezus daarmee bedoelt.

Hij vraagt: *‘Wij weten niet waar je naar toe gaat, hoe zouden we dat kunnen weten? Hoe weten we de weg?’* (V.5)

Merkwaardig is het antwoord dat Thomas krijgt. Hij krijgt **niet** een uitgebreide **route-beschrijving van die weg**. Jezus zegt ook niet: ‘Zoek het zelf maar uit!’ alsof een mens altijd vanzelf z’n weg vindt en bij God uitkomt. Als Thomas naar de weg vraagt, wordt hij verwezen naar Jezus zelf: *‘Ik ben de weg, de waarheid en het leven; niemand komt tot de Vader dan door mij.’* (v.6)

Er zijn genoeg mensen die zich aan dit antwoord storen. Ze ergeren zich, dat Jezus zo exclusief zou zijn en zo weinig bescheiden antwoordt. Zijn er dan geen andere godsdiensten, zijn er dan geen andere wegen mogelijk om bij God te komen? Is dat niet weinig tolerant?

‘Ik ben de weg, de waarheid en het leven; niemand komt tot de Vader dan door mij.’ (v.6) Die zin wordt vaak verkeerd begrepen en uitgelegd. Christenen hebben dit woord van Jezus namelijk helaas vaak op zichzelf betrokken: “Wij – de kerk – zijn de weg, de waarheid en het leven, niemand komt tot God dan door ons”. De gevolgen van deze uitleg zijn vreselijk: kruistochten, dwangbekeningen, oorlogen en kolonialisme, onderdrukking.

Maar wat bedoelt Jezus er dan wel mee? *‘Niemand komt tot de Vader dan door mij’* heeft een intolerante klank die botst met onze verdraagzaamheid. Hoezo is Jezus de enige weg?

Aan de andere kant zet het ons aan het denken dat Christus een fundament legt waar ons geestelijk thuis op gebouwd is. Wij hoeven zelf niet de waarheid, de weg en het leven uit te vinden. Een absoluut veilig en blijvend thuis kunnen we onszelf niet geven.

Maar het wordt ons allemaal **aangereikt**. Dat is Gods initiatief. En wij mogen dat in dank aanvaarden. Want wij mensen hebben een thuis nodig. Wij hebben een begaanbare weg, we hebben waarheid nodig om te leven.

Als wij verdrietig, ongerust of bang zijn in ons leven geldt die **uitnodiging ook voor ons** vandaag: vertrouw op God. God heeft een kamer in zijn huis, een vaste verblijfplaats voor ons klaar, voor u en mij, voor een ieder van ons. Iedereen is echt welkom – straks én nu al. Amen.

Muziek

Voorbeden, stil gebed en Onze Vader

Trouwe, Eeuwige God,

Wij bidden U voor allen die **geen thuis** meer hebben, omdat hun woning is verwoest - door **oorlog**, zoals in Oekraïne en Rusland of in Gaza, Libanon en Israël, of elders en door **natuurrampen**, zoals in Nepal of Spanje, gebieden waar overstromingen veel vernield hebben.

Mensen zijn hun vreugde en levensgeluk kwijt, hun vertrouwen in de toekomst.

Laat hen **gerechtigheid en meer begrip** ervaren en dat ze toch weer kunnen bouwen aan een thuis en aan een toekomst – in echte vrede en veiligheid samen.

Wij bidden U voor allen die hun **geestelijke thuis** zijn kwijtgeraakt – door twijfel of door **leed** of door **onverschilligheid**. Zij hebben moeite om in U te geloven, God.

Laat toch **openingen** ontstaan, doe deuren open in onze tijd, dat mensen zin en doel vinden in hun leven, geloof in een toekomst met elkaar en met U.

Maak onszelf bereid om **de kracht en de visie van Uw koninkrijk** uit te dragen, zodat Mensen vinden wat ze zoeken - misschien door iemand van ons.

Wij bidden U voor allen, **die** om een mens **rouwen**, die hen lief en dierbaar was.

Voor allen, bij wie vandaag nog tranen over de wangen lopen en voor hen, die niet kunnen huilen.

Laat hen daarop vertrouwen, dat **liefde sterker is dan de dood**.

Wij bidden voor allen, **die ziek zijn**, voor allen die **pijn** lijden, voor hen die de dood voor ogen staat en voor hen, die niet kunnen sterven.

Geef hen vertrouwen, dat zij in het leven en in de dood **bij U zijn**.

Wij bidden voor de **volgende generaties**, voor onze kinderen en kleinkinderen.

Dat zij nog kunnen leven in een natuur die hun blij maakt, dat zij een huis en een thuis hebben waar ze gelukkig kunnen worden.

Wij bidden U voor mensen **die zich** in Nederland **niet meer thuis voelen en angstig** zijn geworden door de gebeurtenissen van afgelopen tijd. Geef de **politici** en **ons allen wijsheid en menselijkheid**, zodat ze niet tegenstellingen aanwakken, maar verbindende woorden vinden en spreken.

God, hoor ons als we **in de stilte** verwoorden wat ons persoonlijk bezighoudt – onze gedachten en onze gebeden. ...Stilte...

Laten we samen met de woorden van Jezus bidden – het Onze Vader:

Onze Vader die in de hemelen zijt
 Uw naam worde geheiligd,
 Uw koninkrijk kome,
 Uw wil geschiede in de hemel also ook op aarde.
 Geef ons heden ons dagelijks brood.
 En vergeef ons onze schulden
 gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.
 En leid ons niet in verzoeking
 maar verlos ons van de boze.
 Want van U is het koninkrijk, en de kracht, en de heerlijkheid
 – in eeuwigheid. Amen.

Zingen “Zoekend naar licht”

(1005:1,2,5)

Zegen

De Eeuwige zegent je
 en behoedt je!

De Eeuwige doet zijn aangezicht over je lichten
 en is je genadig!

Eeuwige verheft zijn aangezicht over je
 en geeft je vrede!
 Amen.

Muziek

Alle kaarsen blijven branden

Twee collectes bij de uitgang